

[Landbrugsministeren.]

Tilslutning hertil fra de Kreditorer, hvis Fordringer ligger mellem 80 og 100 pCt. af denne Værdi.

§ 43 gaar ud paa, at den gældende Lov af 18. December 1933 ophæves, naar den her foreslaaede Lov træder i Kraft, dog saaledes, at Andragender om Akkordlaan, som er indkommet inden det foreliggende Forslags Fremsættelse, kan færdigbehandles, og endelig kan Skyldnere, som tidligere har opnaaet Akkordlaan og frivillig Akkord, og som derfor ellers ikke kunde falde ind under Loven, søge Moratorium efter den nye Ordning, for saa vidt deres Kreditorer er enige med dem om det. Sagen er jo den, at efter den gældende Moratorieordning er der kun Moratorium for 3 Aar, men efter Forslaget her udvides Moratoriet til at gælde for 5 Aar, og det vil derfor maaske i alles Interesse være ønskeligt, om ogsaa disse Debitorer kunde falde ind under de nye Bestemmelser.

Efter Gældssaneringsudvalgets Oplysninger skulde der i Øjeblikket hvile en Nettogæld paa Landbrugsejendomme paa ca. 3 800 Mill. Kr. Der er ingen Tvivl om, at Landbruget, som Forholdene og Indtægtsmulighederne er i Øjeblikket, umuligt kan forrente dette Beløb. Som allerede nævnt er ca. 800 Mill. Kr. uden for Forrentningsmuligheden, altsaa godt 20 pCt. af den samlede Gældsbyrde, og der er, som det ogsaa allerede er sagt, 135 000 Landmænd, der har mere Gæld, end de kan forrente for Tiden. Gennemføres der ikke et Forslag, som gaar ud paa en omfattende Gælds-sanering, og ophører man med den nuværende Henstands-, Akkord- og Moratorie-lovgivning, vil det sige, at man overlader disse 135 000 Landmænd til Kreditorernes Forgødtbefindende, og Resultatet vil sikkert blive en aarelang Kamp mellem disse to Parter, fra Debitorernes Side gennem en Udsultning af Ejendommen for at kunne blive ved den og Nedsættelse af Forbruget til Skade for Produktion og Omsætning her i Landet, og Følgen vil blive en Arbejds-løshed i mange Aar, som ingen kan være tjent med.

Hvis Forslaget gennemføres, vil det efter mit Skøn for det første betyde, at der gives Mulighed for dygtige Landmænd til at blive ved Hjem og Bedrift i den kommende Tid. Det vil dernæst formindske

Renteudbyttet for Førsteprioritetshaverne i Landbruget, men vil give større Sikkerhed for de Penge, som de har staaende i Landbruget; og det vil for det tredje stille de Kreditorer, hvis Tilgodehavende ligger over Ejendommens Værdi, Valget mellem at overtage Ejendommen eller lade deres udækkede Beløb indefryse i 5 Aar. For det fjerde vil de Vare- og Arbejdskreditorer, som vil blive ramt allerhaardst, hvis der ikke sker nogen Gældssanering, faa Valget mellem Indefrysning, hvor dette kan være fordelagtigt for dem, eller 20 pCt. Dækning med det samme af det Beløb, som de ellers var sikre paa vilde gaa tabt for dem. For det femte — og det lægger jeg ikke mindst Vægt paa — tror jeg, at den Bitterhed, som er opstaaet hos Landbrugets Kreditorer, Købmænd, handlende o. s. v., i nogen Grad vil mildnes, hvis man gennemfører, at det samlede Landbrug kommer til at yde et Beløb paa 1,6 Mill. Kr. aarlig til delvis Dækning af det Tilgodehavende, som disse Folk har hos Landbruget.

Jeg kan med disse Bemærkninger anbefale Forslaget til Vedtagelse, idet jeg anser ikke alene det Afsnit, jeg her har omtalt, men hele Lovforslaget for at være af overordentlig stor Betydning saavel for Landbruget som for Samfundet som Helhed.

Handelsministeren (Hauge): I Afsnit 4. i Lovforslaget om Landbrugets Gældsforhold m. m. er der en Bestemmelse, der vedrører Banker og Sparekasser. Disse skal, som det foreslaas i Lovforslagets § 44, tillige med andre Institutter, Selskaber og Personer, der modtager Indskud, højst kunne beregne Indskyderne en Rente af 3 pCt. p. a. i Tiden fra 1. Juli 1934—30. Juni 1939. Fra denne Bestemmelse kan der dog træffes Undtagelsesbestemmelser, saaledes som det er bestemt i Krisefondslovens § 8, 2det Stykke. Deri staar der, at

„hvor særlige Forhold maatte foreligge, kan Ministeren for Handel og Industri dog tillade, at de i 1ste Stykke angivne Rentesatser ændres med indtil ½ pCt., ligesom Ministeren kan tillade, at Præmier til Fremme af visse filantropiske Opsparinger, saasom Opsparinger i Tyendespareforeninger o. lign. samt Skolebørns Opsparing, beregnes som et Tillæg til den fastsatte Maksimal-Rente“.